

Vážená paní poslankyně, vážený pane poslanče,

v nejbližší době budete rozhodovat o vládním návrhu zákona nazvaném *zákon o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů*. Pokud by byl zákon schválen, došlo by k legalizaci pokusů na lidských embryích spojených s jejich destrukcí, a tedy k hrubému porušení práva na život a integritu lidské bytosti.

Připravená zákonná norma je často líčena jako předpoklad léčení dosud neléčitelných chorob i úrazů. Považujeme za potřebné upozornit alespoň na některé problémy, které by aplikace zákona přinesla:

1. Embrya, která jsou potencionální plnohodnotné lidské bytosti, mají sloužit jen jako zdroj studovaných buněk – jejich odběr by přitom znamenal fyzickou likvidaci embrya jako integrálního lidského zárodka schopného vyvinout se v jedince schopného samostatné existence.

2. Nebylo dosud prokázáno, že by embryonální kmenové buňky byly vhodnou náhradou například odumřelých nervových buněk při Alzheimerově či Parkinsonově chorobě. Dokonce ani nevíme, zda podstata zmiňovaných nemocí je skutečně taková, že vnesené nové buňky je mohou vyléčit, a zda neexistuje jiná efektivnější cesta odstranění příznaků choroby. Kampaň ve sdělovacích prostředcích odráží představy a touhy příslušných výzkumníků a nepředkládá nezpochybnitelné důkazy.

3. Lidské embryo není jediným zdrojem buněk schopných přeměny. V odborné literatuře se stále častěji objevují zprávy o úspěšném získání kmenových buněk například z pupečnickové krve, ale i z tkání dospělých osob (kostní dřev, nosní sliznice apod.) Kmenové buňky získané z dospělého jedince (adultní), především přímo od jedince, který jimi má být léčen (autologní), nevyžadují podávání přípravků tlumících imunitní odpověď. Na rozdíl od embryonálních kmenových buněk u nich nehrozí přeměna ve zhoubnou nádorovou tkáň. Tyto buňky byly již v zahraničí i v ČR léčebně použity zatím s nadějnými výsledky. Opomíjeným zdrojem embryonálních kmenových buněk jsou spontánně potrácená embrya, která by mohla poskytnout buňky již částečně diferencované a snadněji kultivovatelné.

4. Je až překvapivé, jak intenzivní propagační kampaní je předložení návrhu zákona doprovázeno. Důsledný ohled na požadavek neškodnosti a použitelnosti nově zaváděných léčebných postupů nesmí být tlumen ani snahou o výzkumnou prioritu.

Dovolujeme si Vás, paní poslankyně, zdvořile požádat, abyste při rozhodování o povolení či zamítnutí destruktivních experimentů s lidskými zárodky věnovala svou pozornost i hlasům, které se snaží upozornit na stinné stránky snah zařadit naši zemi mezi několik málo států umožňujících z pokusných důvodů likvidovat lidské zárodky. Za vhodnou cestu k zábraně neodvolatelných škod považujeme moratorium do doby, než se najdou cesty vedoucí k dosažení deklarovaných cílů méně riskantními prostředky. Doporučujeme zejména využití českých výzkumných kapacit a zdrojů k dalšímu výzkumu právě adultních buněk.

Doc. MUDr. Petr Hach, CSc., Dr. Med. h. c.

Prof. MUDr. Josef Marek, DrSc.

Prof. MUDr. Marta Munzarová, CSc.

MUDr. Dagmar Pohunková

Prof. MUDr. Květoslav Šipr, CSc.

Kontaktní elektronická adresa: bioetika@volny.cz

Dne 12. 10. 2005